โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นราชิวาส

1. ความเป็นมา/พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ เสด็จพระราชดำเนินแปร พระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวสน์ จังหวัดนราธิวาส ในระหว่างวันที่ 18 สิงหาคม – 3 ตุลาคม 2524 พระองค์ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรโดยทั่วไปในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ทรงทอดพระเนตรเห็นสภาพ พื้นที่และความจำเป็นที่จะยกระดับความเป็นอยู่ ภาวะเสรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่จังหวัดให้ดีขึ้น จึงทรงมี พระราชดำริและพระราชกระแสรับสั่งต่อเจ้าหน้าที่และผู้ติดตามเสด็จ ให้พิจารณาปรับปรุงกิจการพัฒนาด้าน ต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่พรุ โดยมีพระราชกระแสรับสั่งต่อหม่อมเจ้าจักรพันธ์ เพ็ญศิริ จักรพันธ์ องคมนตรี นายชิต นิลพานิช ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส นายเล็ก จินดาสงวน ผู้ช่วยอธิบดีกรมชลประทาน นาย วารินทร์ บุษบรรณ และข้าราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ด้วยพื้นที่จำนวนมากในจังหวัดนราชิวาสเป็นที่ลุ่มต่ำมีน้ำขังตลอดปี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ซึ่งมี เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 300,000 ไร่ กสิกรจำนวนมากไม่มีที่ทำกิน แม้เมื่อระบายน้ำออกหมดแล้วยังยากที่จะใช้ ประโยชน์ทางการเกษตรให้ได้ผล ทั้งนี้เนื่องจากดินมีสารไพไรท์ทำให้เกิดกรดกำมะถัน เมื่อดินแห้งทำให้เกิด ดินเปรี้ยว ควรปรับปรุงดินให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่จะมีการปรับปรุงพัฒนาโดยให้หน่วยงานต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการศึกษาและพัฒนาพื้นที่พรุร่วมกันแบบผสมผสาน และนำผลสำเร็จของโครงการไปเป็น แบบอย่างในการที่จะพัฒนาพื้นที่พรุในโอกาสต่อไป

การสนองพระราชดำริ ได้มีการร่วมประชุมระหว่างจังหวัดนราชิวาส และสำนักงาน กปร. โดยมีหม่อม เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์ เป็นประธาน เพื่อกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดตั้งโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาโดยให้ชื่อว่า "ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง" สำนักงาน กปร. ได้นำนโยบายดังกล่าวไปประสานหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาปัญหาในพื้นที่และสรุปเป็นข้อเสนอแนะโครงการขออนุมัติจากคณะกรรมการพิเศษเพื่อ ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และได้อนุมัติหลักการเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2525

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

งานวิชาการเกษตร รับผิดชอบทางด้านงานวิจัยพืชและระบบการปลูกพืช ได้กำหนดเป้าหมายการวิจัย ไว้ ดังนี้

การปลูกยางพารา ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการปลูก การใช้ประโยชน์ในพื้นที่สวนยาง การ ผลิตยางแผ่นดิบและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางในรูปแบบง่ายๆ ถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรนำไปทำแบบเกษตร อุตสาหกรรมในครัวเรือน ในพื้นที่หมู่บ้านบริวารและศูนย์สาขา เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น การปลูกพืชผัก ศึกษา วิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูก การผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษเพื่อ บริโภคในท้องถิ่น และทดแทนการนำเข้าจากเขตอื่น ศึกษาและรวบรวมพันธุ์ผักและสมุนไพรพื้นเมือง

การปลูกไม้ดอก – ไม้ประดับ ศึกษา วิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูก และผลิตไม้ดอก-ไม้ประดับ เป็นพื้นที่ตัวอย่างในการผลิตไม้ดอก-ไม้ประดับ เพื่อทดแทนการนำเข้า และศึกษาไม้ดอก-ไม้ประดับพื้นเมือง เพื่อเป็นการค้า ผลิตพันธุ์ไม้ดอก-ไม้ประดับแจกจ่ายแก่เกษตรกร

การปลูกพืชแบบผสมผสาน ศึกษาและทดสอบการนำระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานตามแนวทฤษฎี ใหม่มาใช้ เพื่อเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรนำไปปฏิบัติ

การเพาะเห็ด ศึกษา ทคลอง และวิจัยการนำวัสคุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาเพาะเห็ค แล้วขยายผลไปสู่ เกษตรกรเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- สนองพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้ในการดำเนินงานศึกษา และพัฒนาให้ครบถ้วนและ ถูกต้อง โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาในเชิงกุณภาพให้มากยิ่งขึ้น
- 2. แก้ไขปัญหาความยากจน และผลกระทบที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจถดถอยของประชาชนใน กลุ่ม เป้าหมายให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถ และโอกาสในการพึ่งตนเองไปพร้อมกับการยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิต
- 3. ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานขยายผลด้วยมาตรการต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการขยาย ผลในรูปแบบการท่องเที่ยวในเชิงศึกษา พัฒนา และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านเศรษฐกิจพอเพียง และ ประชาสังคม
- 4. ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการดำเนินงานโดยยึดหลักการโครงการ พระราชดำริ และการปฏิบัติตนตามรอยพระยุคลบาทเป็นแนวทางการดำเนินงานโดยการใช้แผนเป็นเครื่องมือ ชี้นำการดำเนินงาน

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- 1. ศึกษาและวิจัยหาพันธุ์พืชที่เหมาะสมได้ดีที่จะปลูกในพื้นที่พรุ หมู่บ้านบริวาร และพื้นที่ที่ ทรงมีพระราชดำริให้ขยายผล
 - 2. เพื่อนำผลการศึกษาและพัฒนาไปเป็นแบบอย่างใช้กับโครงการพัฒนาแหล่งอื่นๆ ต่อไป

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

(1) บริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
- สวนยางเขาสำนัก ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

(2) พื้นที่ศูนย์สาขา

- สวนยางทักษิณราชนิเวศน์ ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นนอกของพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์
- หมู่บ้านปีแนมูคอ ตำบลบูกิต อำเภอเจาะไอร้อง จ.นราชิวาส
- หมู่บ้านปศุสัตว์- เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
- บ้านยูโย และบ้านโคกอิฐ โคกใน อำเภอตากใบ จ.นราชิวาส
- (3) พื้นที่หมู่บ้านบริวาร 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านรอบศูนย์
- (4) หมู่บ้านถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - นิคมสหกรณ์บาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
 - พื้นที่พรุแฆแฆ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
 - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามพระราชดำริ จังหวัดนราชิวาส
 - พื้นที่ลุ่มน้ำบางนรา จังหวัดนราธิวาส

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- (1) บริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 - ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
 - สวนยางเขาสำนัก ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราชิวาส

(2) พื้นที่ศูนย์สาขา

- สวนยางทักษิณราชนิเวศน์ ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นนอกของพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์
- หมู่บ้านปีแนมูคอ ตำบลบูกิต อำเภอเจาะไอร้อง จ.นราธิวาส
- หมู่บ้านปศุสัตว์- เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
- บ้านยูโย และบ้านโคกอิฐ โคกใน อำเภอตากใบ จ.นราชิวาส
- (3) พื้นที่หมู่บ้านบริวาร 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านรอบศูนย์
- (4) หมู่บ้านถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - นิคมสหกรณ์บาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
 - พื้นที่พรุแมแม อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
 - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามพระราชดำริ จังหวัดนราชิวาส
 - พื้นที่ลุ่มน้ำบางนรา จังหวัดนราธิวาส

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กรมพัฒนาที่ดิน

5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา

6. งบประมาณ

6.1 งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ 2553 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 510,000 บาท **6.2 งบอื่นๆ (ระบุ)**

- กปร.

ในปีงบประมาณ 2553 งานวิชาการเกษตร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนงานขยาย ผล จำนวน 1,723,594 บาท มีรายละเอียด ดังนี้

ค่าจ้าง

- ลูกจ้างชั่วคราวรายเคือน ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร จำนวน 2	อัตรา เป็นเงิน 190,560 บาท
- ค่าประกันสังคม	เป็นเงิน 9,528 บาท
- ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน ตำแหน่ง คนงาน จำนวน 2 อัตรา	เป็นเงิน 121,920 บาท
- ค่าประกันสังคม	เป็นเงิน 6,096 บาท
- ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน ตำแหน่ง คนงาน จำนวน 10 อัตรา	เป็นเงิน 545,490 บาท
	รวมเป็นเงิน 873,594 บาท
<u>ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสคุ</u>	
- การผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน 15 ราย/ 15 ใร่	เป็นเงิน 150,000 บาท
- การเพาะเห็ดฟางกองเตี้ยด้วยขี้เลื่อยไม้ยางพาราและผักตบชวา	
จำนวน 50 ราย/ 2,200 กอง	เป็นเงิน 150,000 บาท
- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา จำนวน 10 ราย/ 50 ไร่	เป็นเงิน 350,000 บาท
- การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก จำนวน 5 ราย/5 โรง	เป็นเงิน 200,000 บาท
	รวมเป็นเงิน 850,000 บาท

- มูลนิธิชัยพัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

ไม่มี

7.2 กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

7.2.1 แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

(1) การปลูกยางพาราและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ว่างระหว่างแถวยางพารา ได้ดำเนินงาน โดยการปฏิบัติดูแลรักษาแปลงยางพารา พืชร่วมยาง และพืชแซมยาง ตามแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ฯลฯ โดยมีเนื้อที่ดำเนินการ 3 แหล่ง ประมาณ 239 ไร่ ณ โครงการสวนยางเขาสำนัก โครงการสวนยางทักษิณราชนิเวศน์ และบริเวณงานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพิกุลทองฯ พืชที่ปลูกเป็นพืชแซมและพืชร่วมยาง ได้แก่ ลองกอง มังคุด จำปาดะ หวาย สละ ระกำหวาน หน้าวัว ดาหลา พืชสมุนไพร เช่น พญายอ ขลู หญ้าหนวดแมว บอระเพ็ด เป็นต้น

ผลผลิตยางพาราจาก 3 แหล่ง ที่ได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2552 – เดือนเมษายน 2553 ยางแผ่นดิบ ทั้งหมด จำนวน 6,158 กิโลกรัม และเศษยาง จำนวน 325 กิโลกรัม ผลผลิตพืชอื่นๆ เช่น ระกำหวานที่ปลูกร่วม ยางบริเวณงานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ผลผลิต 403.50 กิโลกรัม

- (2) การปลูกพืชผัก-พืชไร่ ในปีงบประมาณ 2553 ได้ดำเนินการปลูกพืชผัก-พืชไร่แบบสลับ หมุนเวียนตามฤดูกาลและความต้องการของตลาด พืชที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพดหวานพันธุ์อินทรีย์ 2 พื้นที่ปลูก 0.9 ไร่ ได้ผลผลิต 890 กิโลกรัม, ข้าวโพดหวาน พันธุ์ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา พื้นที่ปลูก 0.5 ไร่ ได้ผลผลิต 325 กิโลกรัม, ผักกวางตุ้ง ได้ผลผลิต 53 กิโลกรัม, พริกขี้หนู (อยู่ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต) เก็บ ผลผลิตไปแล้ว 22 กิโลกรัม และผักไร้ดิน จำนวน 2 แปลงปลูก ได้ผลผลิตผักบุ้ง 55 กิโลกรัม, ผักกวางตุ้ง 30 กิโลกรัม, ผักกวางตุ้งได้หวัน 230 กิโลกรัม และผักคะน้ำ 131 กิโลกรัม
- (3) การปลูกไม้คอก-ไม้ประดับ ได้ดำเนินงานฯ โดยการปฏิบัติดูแลรักษาแปลงไม้คอก-ไม้ ประดับ ตามแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ฯลฯ โดยมี เนื้อที่ดำเนินการ 2 แหล่ง ประมาณ 8 ไร่ ณ โครงการสวนยางเขาสำนัก และ บริเวณงานวิชาการเกษตร ศูนย์ ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พืชที่ปลูก ได้แก่ มะลิ ขิงแดง ดาหลา เฮลิโกเนีย จั่ง เฟิร์นใบมะขาม กระทือ ปาล์ม บังสูรย์ บอนสี และคล้า
- (4) การปลูกพืชแบบผสมผสาน ได้ดำเนินงานฯ โดยการปฏิบัติดูแลรักษาแปลงพืชผสมผสาน ตามแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การใส่ปุ๋ย, การกำจัดวัชพืช, การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ฯลฯ โดยมีเนื้อที่ ดำเนินการ 2 แหล่ง ประมาณ 4 ไร่ ณ โครงการสวนยางเขาสำนัก และ บริเวณงานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษา การพัฒนาพิกุลทองฯ พืชที่ปลูก ได้แก่ มะพร้าวน้ำหอม ละมุด ฝรั่ง ชมพู่ กระท้อน กล้วย และมีการปลูกพืชผักพืชไร่
- (5) การเพาะเห็ด ในปีงบประมาณ 2553 ได้ดำเนินการผลิตก้อนเชื้อเห็ดแล้ว จำนวน 12,330 ก้อน ได้แก่ ก้อนเชื้อเห็ดนางนวล จำนวน 400 ก้อน, ก้อนเชื้อเห็ดหูหนู จำนวน 1,208 ก้อน, ก้อนเชื้อเห็ดนายางิ

จำนวน 200 ก้อน, ก้อนเชื้อเห็ดตีนแรด จำนวน 180 ก้อน และก้อนเชื้อเห็ดนางนวล จำนวน 10,342 ก้อน รวมทั้งได้ผลิตหัวเชื้อเห็ดนางรมภูฐาน จำนวน 726 ขวด ได้ให้การสนับสนุนก้อนเชื้อเห็ดตามโครงการเกษตร เพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน และโครงการอื่นๆ ที่ได้ขอความอนุเคราะห์ เป็นจำนวน 1,600 ก้อน ดังนี้ โรงเรียนบ้านเขาตันหยง จำนวน 400 ก้อน, โรงเรียนวัดพระพุทธ จำนวน 200 ก้อน, โรงเรียน ต.ช.ด. เปรมตินสุ ลานนท์ จำนวน 200 ก้อน, กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดบ้านไอร์ยาเด๊ะ อำเภอสุคิริน จำนวน 500 ก้อน, โครงการ ทฤษฎีใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จำนวน 300 ก้อน และได้ใช้ก้อนเชื้อเห็ดในการเปิดดอกในโรง เปิดดอกสำหรับเกษตรกรและผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมงาน

ภาพที่ 1 กิจกรรมแปลงสาธิตในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง

7.2.2 การฝึกอบรม

กิจกรรมฝึกอบรม

ในปีงบประมาณ 2553 ได้ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร ตามหลักสูตรที่วางแผน ไว้ ณ งาน วิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จำนวน 200 ราย คือ

- (1) การผลิตพืชผักให้ปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน 50 ราย วันที่ 26 เมษายน 2553
- (2) การเพาะเห็ดฟางกองเตี้ยในแถวสวนยางพารา จำนวน 50 ราย วันที่ 27 เมษายน 2553
- (3) การปลูกพืชแซมในสวนยางพารา จำนวน 50 ราย วันที่ 28 เมษายน 2553
- (4) การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินพรุ จำนวน 50 ราย วันที่ 29 เมษายน 2553

ภาพที่ 2 กิจกรรมการฝึกอบรมในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง

กิจกรรมขยายผล

ในปังบประมาณ 2553 งานวิชาการเกษตรได้นำผลจากการศึกษาและพัฒนาการปลูกพืชผักการ เพาะเห็ดฟางกองเตี้ย การปลูกยางพารา และการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก มาจัดทำเป็นกิจกรรมในแผนงานขยายผล ของโครงการฯ เพื่อไปส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาอาชีพและเพิ่ม รายได้ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงาน ดังนี้

- (1) การผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ เป้าหมาย 15 ราย 15 ไร่
- (2) การเพาะเห็ดฟางกองเตี้ยด้วยขึ้เลื่อยไม้ยางพาราและผักตบชวา จำนวน50 ราย/2,200 กอง
- (3) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา เป้าหมาย 10 ราย 50 ไร่
- (4) การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก เป้าหมาย 5 ราย/5 โรง

ได้ดำเนินงานฯ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ในแต่ละกิจกรรมตามเป้าหมาย แล้วมีการ ประชุมชี้แจงและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก ยางพารา การเพาะเห็ดฟางกองเตี้ย และการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก พร้อมทั้งให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม แล้วมี การติดตามให้คำแนะนำ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมบริการข้อมูลวิชาการ

ได้ดำเนินงานฯให้บริการข้อมูลทางวิชาการ คำแนะนำ และแจกจ่ายเอกสารทางวิชาการแก่ เกษตรกร นักเรียน-นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ซึ่งปัจจุบันมีเกษตรกร นักเรียน-นักศึกษา และบุคคลทั่วไป เข้า รับบริการข้อมูลวิชาการและอบรมศึกษาดูงาน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2552 – พฤษภาคม 2553 จำนวน 1,739 ราย

7.2.3 การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

ไม่มี

7.2.4 การจัดนิทรรศการ

ไม่มี

7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

ในปีงบประมาณ 2553 ได้ดำเนินการเพาะต้นกล้าพันธุ์ผักและได้แจกจ่ายต้นพันธุ์ผักให้แก่ เกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ เกษตรกร และผู้เข้าเยี่ยมชมทั่วไป ที่เข้ามารับบริการฯ อบรมศึกษาดูงาน และเยี่ยมชมโครงการ โดยได้แจกต้นกล้าพริกขี้หนูแล้ว จำนวน 1,080 ต้น, มะเขือเปราะ 135 ต้น และมะเขือ ยาว 450 ต้น

7.4 กิจกรรมประสานงาน ติดตามและประเมินผล

ไม่มี

8. ปัญหา/อุปสรรค

- 1. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ
- 2. ยานพาหนะที่จะใช้ในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ
- 3. ขาดหน่วยงานอื่นๆ ภายในกรมฯ เข้ามาร่วมปฏิบัติงาน
- 4. ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช กีฏวิทยา และปฐพีวิทยา